

Plan van aanpak 2024-2026 Gemeente Vlissingen

Regeling specifieke uitkering sport en bewegen, gezondheidsbevordering, cultuurparticipatie en de sociale basis 2023–2026

1. Inleiding

Met het Gezond Actief Leven Akkoord (GALA), het Integraal Zorg Akkoord (IZA) en het Hoofdlijnen Sportakkoord II zijn op landelijk niveau afspraken vastgelegd die vervolgens lokaal en regionaal uitgerold gaan worden. We ontvangen een Brede Specifieke Uitkering (SPUK) om diverse afspraken uit deze akkoorden ook uit te kunnen voeren.

De SPUK bestaat uit drie inhoudelijke hoofdthema's met daaronder verschillende onderdelen:

Thema Sport, bewegen en cultuur	
1	Lokaal Sportakkoord
2	Brede Regeling Combinatiefuncties
Thema Gezondheid & Sociale Basis	
3	Terugdringen Gezondheidsachterstanden
4	Kansrijke Start
5	Mentale Gezondheid
6	Aanpak overgewicht en obesitas
7	Valpreventie
8	Leefomgeving
9	'Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)' & Vroegsignalering alcoholproblematiek
10	Versterken sociale basis
11	Mantelzorg
12	Eén tegen Eenzaamheid
13	Welzijn op recept
Thema Ondersteunende onderdelen	
14	Versterking kennis- en adviesfunctie GGD
15	Coördinatiekosten regionale aanpak preventie

We hebben voor alle onderdelen een aanvraag ingediend en ontvangen daar dus middelen voor in de jaren 2023-2026. In dit plan van aanpak werken we uit hoe we deze onderdelen in onderlinge samenhang vorm geven in de periode 2024-2026.

2. Lokale kaders

2.1 Ontwikkelagenda Sociaal domein

Door de vergrijzing neemt de vraag naar zorg en ondersteuning toe. Terwijl de komende jaren meer professionals met pensioen gaan dan er jonge mensen instromen (zorgkloof). Daarnaast heeft de gemeente Vlissingen een Artikel 12-status. Dat betekent dat de gemeente over lange tijd grote financiële tekorten heeft en een deel van haar financiële zelfstandigheid heeft ingeleverd voor een extra bijdrage uit het gemeentefonds.

De noodzaak om anders te gaan werken om zorg en ondersteuning ook in de toekomst beschikbaar te houden voor onze inwoners is groot.

In januari 2021 heeft de gemeenteraad de Ontwikkelagenda Sociaal domein vastgesteld. In de Ontwikkelagenda staan voor Vlissingen de visie, de kern van de zaak en de doelstellingen beschreven. Samen vormen zij gewenste situatie richting 2023 en verder. Hiermee heeft de gemeenteraad de kaders voor uitvoering binnen het brede sociaal domein vastgesteld.

Voortkomend uit de ontwikkelagenda zijn de leidende principes opgesteld die toegepast worden in het werk in het sociaal domein. Deze leidende principes passen we ook toe in de acties vanuit dit plan van aanpak. De leidende principes zijn:

- Inwoner aan zet;
- Oplossing centraal;
- Gemeente is regisseur en opdrachtgever;
- Leren door te doen;
- Integraal werken.

De ontwikkelagenda is te vinden op: www.vlissingen.nl/ontwikkelagenda-sociaal-domein

2.2 Lokaal Sportakkoord en Preventieakkoord

In 2023 is een herziene versie van het Sportakkoord opgesteld (zie bijlage: Sportakkoord II Gemeente Vlissingen - Sport Versterkt). Het betreft grotendeels een voortzetting van de thema's die in het vorige Sportakkoord opgestart zijn. Bij het opstellen en de uitvoering van het Sportakkoord zijn de lokale Sportraad (vertegenwoordiging sportaanbieders) en Buurteams (o.a. buurtsportcoaches) betrokken.

In 2021 is het Preventieakkoord 'Samen gezond in Vlissingen' tot stand gekomen. Met medewerking van verschillende partijen uit sport, cultuur, gezondheid en werk & inkomen werden de volgende speerpunten benoemd en uitgewerkt:

1. De mentale gezondheid bevorderen;
2. Een gezond gewicht stimuleren; en
3. Ontmoedigen genotmiddelen.

Met de komst van GALA en de ontwikkeling van Kerngezond hebben deze speerpunten een logische plek in de integrale aanpak. Daarmee komt de meerwaarde van een apart preventieakkoord te vervallen.

2.3 Positieve gezondheid

Om een gedrags- en cultuurverandering te bereiken, wordt geïnvesteerd in een nieuwe manier van denken en werken. Positieve Gezondheid is hiervoor de basis. Gezond zijn is zoveel meer dan niet ziek zijn. Positieve Gezondheid is een bredere kijk op gezondheid waarbij uitgegaan wordt van de eigen regie van de inwoner. Positieve Gezondheid biedt een eenduidige taal en manier van denken waardoor professionals, beleidsmakers en inwoners op gelijkwaardig niveau in gesprek gaan over wat nodig en gewenst is om een goed, vitaal

leven te ondersteunen en te bevorderen. Deze gemeenschappelijke taal zorgt ook voor verbinding tussen de verschillende domeinen.

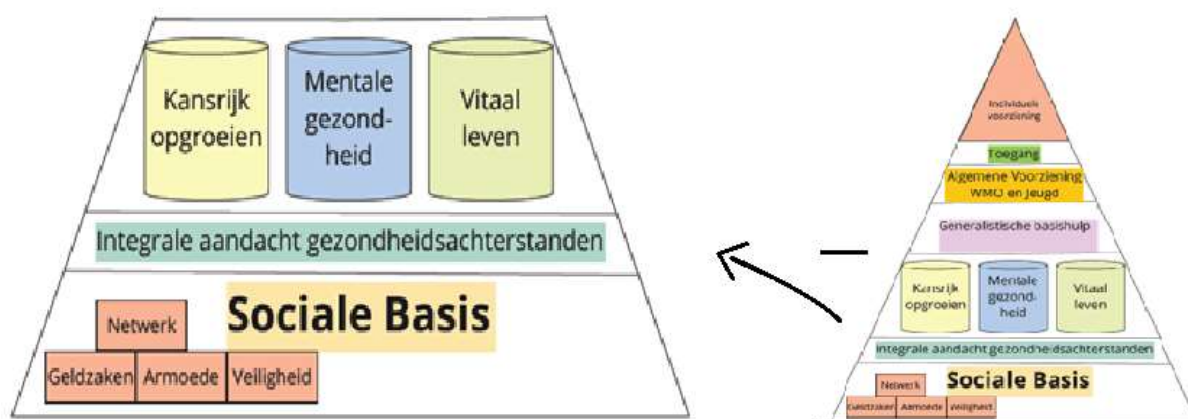
Vanuit de domein overstijgende samenwerking in Kerngezond zetten we in op het werken vanuit positieve gezondheid en volgen we gezamenlijk scholing. Het gaat hierbij om het benaderen van de inwoners én om samenwerken vanuit positieve gezondheid.

3. Samenhang en synergie tussen onderdelen brede SPUK

Op basis van data en duiding van die data door professionals in de wijken ligt de prioriteit voor Vlissingen op de volgende thema's:

- **Kansrijk opgroeien;**
- **Mentale gezondheid;**
- **Vitaal leven.**

We zien daarbij het versterken van de **Sociale basis** als randvoorwaarde en zetten daarbij onder andere in op het versterken van het netwerk van een inwoner, geldzaken en bestrijden van armoede. We benutten de kracht van sport, bewegen, cultuur en de omgeving als middel om aan andere opgaven te werken. We leggen nadrukkelijk de verbinding door de samenwerking actief op te zoeken en te stimuleren en opgaven integraal uit te werken.

In de praktijk pakken we de verschillende onderdelen uit de brede SPUK integraal aan, voor de leesbaarheid van dit plan van aanpak delen we de onderdelen in bij één onze hoofdthema's:

Onze thema's	Onderdelen SPUK
Sociale basis	Terugdringen Gezondheidsachterstanden, Versterken sociale basis, Leefomgeving, Mantelzorg
Kansrijk opgroeien	Kansrijke Start, OKO & Vroegsignalering alcoholproblematiek
Mentale gezondheid	Mentale gezondheid, Eén tegen eenzaamheid, Welzijn op recept
Vitaal leven	Lokaal Sportakkoord, Aanpak overgewicht en obesitas, Valpreventie

Het onderdeel Brede Regeling Combinatiefuncties en de Thema ondersteunende onderdelen worden in lijn met en ondersteunend aan bovenstaande thema's ingezet.

De taken van de functionarissen vanuit de Brede Regeling Combinatiefuncties zijn bepaald op basis van de maatschappelijke opgaves en de prioritering daarvan. Ze dragen daarmee bij aan de realisatie van de doelstellingen van het Sportakkoord en GALA.

De uitvoering van de verschillende thema's van het Sportakkoord dragen bij aan meerdere thema's uit dit plan van aanpak. De sportakkoord-thema's zijn allemaal verbonden met één hoofdthema uit dit plan van aanpak van waaruit de uitwerking plaats vindt.

4. Data / Wijkbeelden

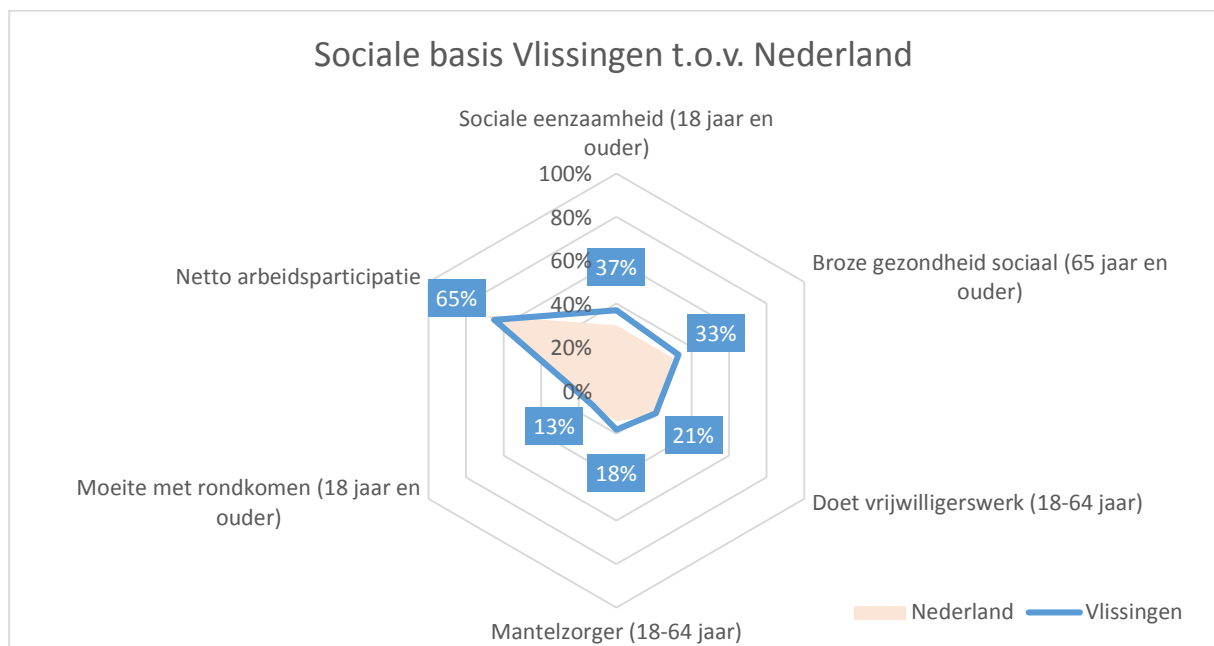
Gezondheidsachterstanden zijn Vlissingen-breed aanwezig. De gemiddelde sociaaleconomische status in Vlissingen is lager dan de landelijk gemiddelde scores. Er zijn bovengemiddeld veel schulden, meer kinderen groeien op in armoede en er zijn meer huishoudens met bijstandsuitkeringen of een laag inkomen (Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein, Waarstaatjegemeente.nl). Juist daarom is de focus op de onderliggende factoren van gezondheid in Vlissingen zo belangrijk. Bij alle acties in dit plan houden we dan ook rekening met de inwoners in kwetsbare situaties.

Hieronder volgt per hoofdthema:

- een gemeente breed beeld op basis van een selectie van data uit de gezondheidsmonitor ouderen en volwassenen 2020-2021 en voor jeugd van Waarstaatjegemeente.nl en CBS.
- per wijk een beschrijving van aandachtspunten die uit de wijkbeelden naar voren zijn gekomen (Wijkbeelden t.b.v. Kerngezond 2021). Deze informatie gebruiken we bij prioritering van inzet en keuze van in te zetten interventies.

4.1 Sociale basis

Cijfers gemeente Vlissingen:

Toelichting bij figuur: de blauwe lijn geeft de waarden van de gemeente Vlissingen weer en een lichtoranje vlak het gemiddelde van Nederland. De percentages zijn gepresenteerd overeenkomstig met de vraagstelling. Bij een deel van de parameters is een hogere waarde positief en bij een deel van de waarden is een hogere waarde negatief.

Wat valt op in de wijken:

- Binnenstad:** een wijk met veel eenpersoonshuishoudens, relatief vaak met een Westerse migratieachtergrond en een inkomen op/rond het sociale minimum. Lage sociaal maatschappelijke participatie door financiële situatie, fysiek- en mentaal welbevinden.
- Middengebied:** lage verbondenheid in de wijk, zwak sociaal vangnet, lage inkomen vormen een hobbel tot participatie. Lagere arbeidsparticipatie, dit kan tot problemen met betrekking tot zingeving leiden.
- Paauwenburg-Westduin:** -
- Groot-Lammerenburg:** een wijk met over het geheel genomen een gunstige SES maar in de buurten Bossenburg en Westervicht leeft men vaker rond het sociaal minimum. Een minder sterk sociaal vangnet in de wijk.
- Oost-Souburg & Ritthem:** druk op mantelzorgers.

4.2 Kansrijk opgroeien

Cijfers gemeente Vlissingen:

Toelichting bij figuur: de blauwe lijn geeft de waarden van de gemeente Vlissingen weer en een lichtoranje vlak het gemiddelde van Nederland. De percentages zijn gepresenteerd overeenkomstig met de vraagstelling. Bij een deel van de parameters is een hogere waarde positief en bij een deel van de waarden is een hogere waarde negatief.

Wat valt op in de wijken:

Binnenstad: relatief veel jeugdproblematiek.

Middengebied: een multiculturele wijk met relatief veel gezinnen onder of rond het bestaansminimum. Relatief veel jeugdproblematiek.

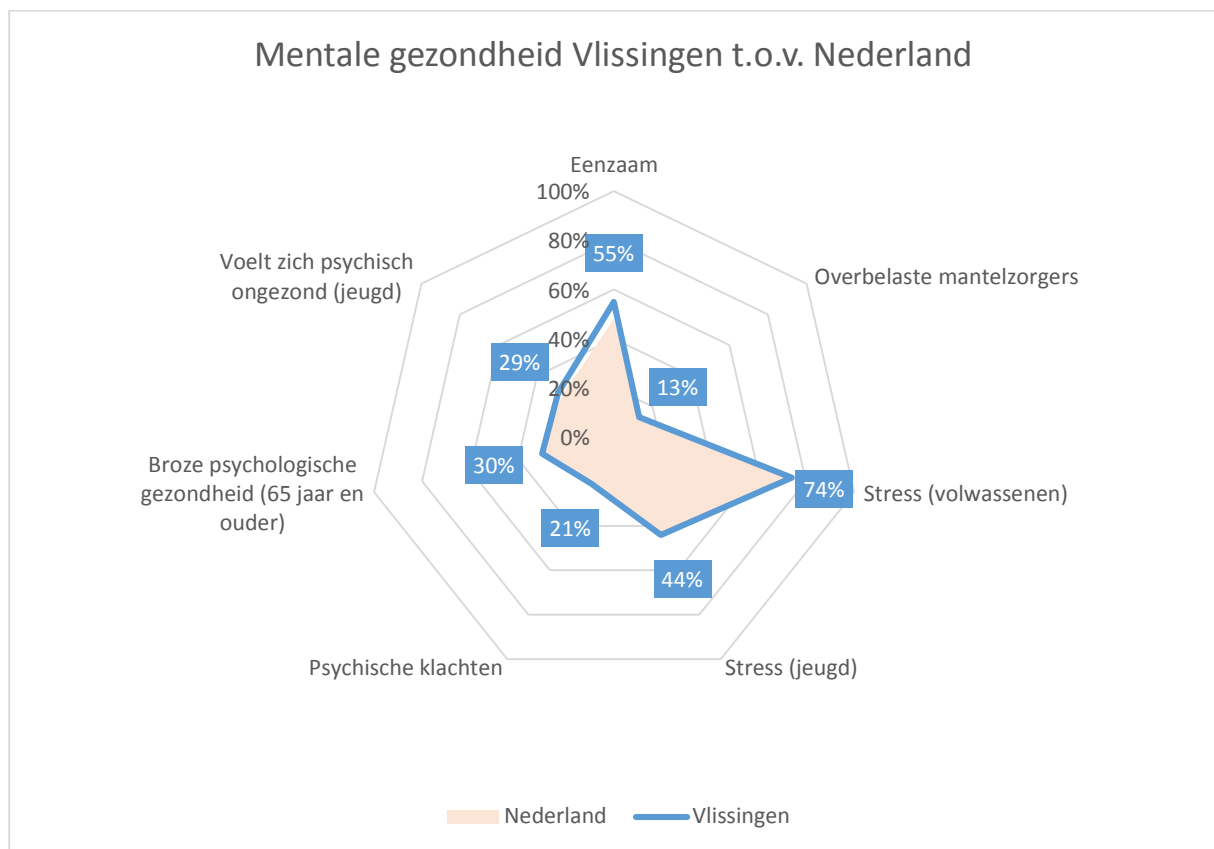
Pauwenburg-Westduin: -

Groot-Lammerenburg: -

Oost-Souburg & Ritthem: relatief veel jeugdhulp zonder verblijf.

4.3 Mentale gezondheid

Cijfers gemeente Vlissingen:

Toelichting bij figuur: de blauwe lijn geeft de waarden van de gemeente Vlissingen weer en een lichtoranje vlak het gemiddelde van Nederland. De percentages zijn gepresenteerd overeenkomstig met de vraagstelling. Bij een deel van de parameters is een hogere waarde positief en bij een deel van de waarden is een hogere waarde negatief.

Wat valt op in de wijken:

Binnenstad: laag mentaal welbevinden.

Middengebied: -

Paauwenburg-Westduin: -

Groot-Lammerenburg: -

Oost-Souburg & Ritthem: individuele psychische problematiek (stress, overspannenheid, burn-out = slechtere geestelijke gezondheid → belemmeringen in maatschappelijke participatie).

4.4 Vitaal leven

Cijfers gemeente Vlissingen:

Toelichting bij figuur: de blauwe lijn geeft de waarden van de gemeente Vlissingen weer en een lichtoranje vlak het gemiddelde van Nederland. De percentages zijn gepresenteerd overeenkomstig met de vraagstelling. Bij een deel van de parameters is een hogere waarde positief en bij een deel van de waarden is een hogere waarde negatief.

Wat valt op in de wijken:

Binnenstad: ongezonde leefstijl, hogere prevalentie chronische aandoeningen leidt tot beperkingen in het dagelijks functioneren.

Middengebied: relatief veel mensen met een beperking en verminderde mobiliteit leidt tot beperkingen in het dagelijks functioneren en lichaamsfuncties.

Chronische aandoeningen en overgewicht

Verslavingsproblematiek

Pauwenburg-Westduin: vergrijzende wijk; door leeftijd en leefstijl kwetsbaarheid met betrekking tot lichaamsfuncties.

Groot-Lammerenburg -

Oost-Souburg & Ritthem -

5. Wat willen we bereiken en wat gaan we ervoor doen?

5.1 Sociale basis

Wat we willen bereiken: meer sociale samenhang in dorpen en wijken en een betere zelf- en samenredzaamheid onder inwoners.

We kiezen voor een *brede* benadering van de sociale basis. Enerzijds heeft de sociale basis een waarde in zichzelf: het gaat over de gemeenschap en de lokale sociale samenhang in steden, dorpen en wijken. Anderzijds gaat het om een instrumentele benadering: een sterke sociale basis om vanuit preventie, vroegsignalering, omkijken naar elkaar en lichte ondersteuning het beroep op gespecialiseerde zorg voor een deel overbodig te maken, terug te dringen of te vervangen. Bij kinderen en gezinnen heeft de sociale basis ook een pedagogische functie (*it takes a village to raise a child*). Dit alles vraagt om intensieve samenwerking tussen het sociale domein, wijkverpleegkundige zorg, huisartsenzorg, jeugdgezondheidszorg en de GGZ. De Buurteams spelen hier vanuit hun brede opdracht in het voorliggend veld een belangrijke rol in; zij werken onder andere aan verbondenheid in de wijken, mantelzorgondersteuning, maatjescontacten. We zetten daarbij sport en cultuur als middelen in.

De sociale basis kan bestaan dankzij de onmisbare inzet van bij de samenleving betrokken inwoners, vrijwilligers en mantelzorgers. Het is nodig de informele zorg te versterken, te ondersteunen en te waarderen. Dit vraagt om erkenning van de mantelzorger en ondersteuning op maat (zoals respijt-zorg). In een wijk waar veel sociale samenhang is, is het makkelijker elkaar te ontmoeten en hulp te vragen en te bieden. En waar dit niet het geval is, is actieve ondersteuning noodzakelijk. Aan een mantelzorger, maar ook als vorm van samenlevingsopbouw. Bij deze opbouw hebben we aandacht voor gezondheidsachterstanden; aanpak daarvan werkt stimulerend voor de versterking van de sociale basis.

Mantelzorg is onmisbaar, maar kan veel van iemand vragen. We willen voorkomen dat mantelzorgers uitvallen. Daarvoor vinden we het belangrijk om de sociale samenhang in de buurt te versterken (omkijken naar elkaar). Voor preventie, ondersteuning en begeleiding bij mantelzorg kunnen de buurtteams een rol hebben.

Bron: coalitieakkoord Vlissingen 2022-2026: Samen kunnen we meer

Ook de leefomgeving kan een positieve bijdrage leveren aan het versterken van de sociale basis en het stimuleren van kansrijk opgroeien, mentale gezondheid en vitaal leven. Bij een gezonde leefomgeving hebben we aandacht voor het voldoen aan milieueisen, maar juist ook voor de ruimtelijke inrichting. Als deze beweegvriendelijk en groen is, bewegen mensen meer en nodigt dit uit tot gezond gedrag (gezondheidsbevordering). Ook moet de omgeving veilig zijn, zodat de mensen het prettig vinden er te wonen en te recreëren (gezondheidsbescherming). Daarnaast kan een omgeving op zichzelf stimulerend zijn en prikkelen tot het maken van een gezonde keuze; bewegen en ontmoeten. We zetten onder andere in op meer groen in de stedelijke gebieden zoals de Vlissingse binnenstad en Oost-Souburg, op speel-/beweegplekken voor alle leeftijden en het stimuleren van het gebruik van de fiets.

Thema's uit het Sportakkoord die we in Sociale basis meenemen:
Inclusie & diversiteit
Maatschappelijke waarde topsport
Sociaal veilige sport

5.2 Kansrijk opgroeien

Wat we willen bereiken: kinderen/jongeren de kans bieden om zich optimaal te ontwikkelen met aandacht voor gezin, school en omgeving.

Veel kinderen en jongeren groeien op in een omgeving die ze voldoende kansen biedt om gezond op te groeien en zich te ontwikkelen. Daar waar dat niet vanzelf gaat willen we ouders, kinderen en hun omgeving ondersteunen. Juist bij (aanstaande) ouders waarbij sprake is van gezondheidsachterstanden, is er een hoger risico dat een kind minder goede kansen heeft. Met Nu Niet Zwanger zetten we in op het doorbreken van het taboe en het voeren van het goede gesprek voordat er een zwangerschap ontstaat.

Voor betere (gezondheids)kansen zijn de eerste 1000 dagen van het kind van doorslaggevend belang. Met Kansrijke Start hebben we een netwerk van partijen bij elkaar die een rol spelen in de zorg en ondersteuning van (aanstaande) (kwetsbare) gezinnen. Met deze partijen zetten we in op preventie en op afgestemde zorg en ondersteuning in de eigen omgeving. In deze samenwerking geven we ook vorm aan de ketenaanpak Kansrijke Start zoals bedoeld in het IZA. We zetten nadrukkelijk in op eigen kracht en samenredzaamheid zodat zoveel mogelijk gezinnen een kansrijke plek zijn om op te groeien. We zetten hierbij waar mogelijk bewezen effectieve interventies in, zoals Home Start.

De interventies die we inzetten gaan verder dan alleen de eerste 1000-dagen. Dit geldt zowel voor de ondersteuning aan gezinnen als voor de verdere omgeving van kinderen. In samenwerking met het onderwijs wordt ingezet op de mentale gezondheid en weerbaarheid en is er aandacht voor specifieke problematiek. Met interventies zoals de Gezonde School zetten we in op brede preventie en vroegsignalering op diverse thema's.

Voor kinderen/jongeren die opgroeien in een gezin met psychische problematiek, verslaving of die al jong als mantelzorger actief zijn, zetten we specifiek aanbod op. Dit aanbod richt zich op contact met leeftijdgenoten die in een vergelijkbare situatie opgroeien en in begeleiding bij de uitdagingen waar deze kinderen/jongeren tegenaan lopen.

Thema uit het Sportakkoord die we in Kansrijk Opgroeien meenemen:
Vaardig in bewegen

5.3 Mentale gezondheid

Wat we willen bereiken: mentaal gezonde inwoners die veerkrachtig zijn.

Mentale gezondheid en weerbaarheid zijn belangrijke voorwaarden om gezond te leven en gezond op te groeien. Het vraagt een brede programmatische aanpak waarbij we inzetten op het bespreekbaar maken, laagdrempelig preventief aanbod en verbinding. Ook hier hebben we nadrukkelijk aandacht voor gezondheidsachterstanden omdat die zowel oorzaak als gevolg van verminderde mentale gezondheid kunnen zijn. Denk aan armoede, problematische schulden, eenzaamheid of onzekere huisvesting.

Vanuit de samenwerking Kernegezond nemen we gezamenlijk de verantwoordelijkheid om inwoners met mentale problemen vroeg te signaleren en de juiste zorg of ondersteuning te bieden. In de uitwerking leggen we direct de verbinding met de ontwikkelingen die vanuit het IZA ingegeven zijn, zoals de laagdrempelige steunpunten voor mensen met psychische problematiek en de mentale gezondheidscentra.

Niet alleen zorg biedend bij problemen, maar ook die problemen voorkomen. We gaan voor preventie en zorg dichtbij. En zorg gaat breder dan alleen aandacht voor medische klachten. Ook welzijn, sociale contacten en activiteiten horen bij je goed voelen; dat is Positieve Gezondheid.

Bron: coalitieakkoord Vlissingen 2022-2026:
Samen kunnen we meer

Uitgangspunt is dat een inwoner waar mogelijk zorg/ondersteuning in de eigen omgeving krijgt. We hebben daarbij ook aandacht voor het netwerk; mensen die zowel ingezet kunnen worden in de ondersteuning, als zélf ondersteuning nodig hebben.

Met huisartsen en thuiszorg werken we samen in de ketenaanpak Welzijn op Recept, deze voeren we gemeente-breed uit.

Door activiteiten te organiseren en vraag en aanbod bij elkaar te brengen, wil Buurtteams Vlissingen ontmoeting stimuleren en er aan bijdragen dat inwoners elkaar een steuntje in de rug geven.

5.4 Vitaal leven

Wat we willen bereiken: vitale en gezonde inwoners.

In lijn met het Lokaal Sportakkoord zetten we in op het faciliteren en stimuleren van een actieve leefstijl voor alle inwoners van de gemeente Vlissingen. Inwoners die door omstandigheden niet in staat zijn om zelfstandig deel te gaan nemen aan sport/bewegen helpen we hierbij. Ook hierbij hebben we nadrukkelijk aandacht voor inwoners met een gezondheidsachterstand.

Binnen het thema vitaal leven geven we ook invulling aan de ketenaanpakken overgewicht en valpreventie. Voor valpreventie is met een multidisciplinaire werkgroep vanuit Kernegezond al een opzet gemaakt voor het implementeren van een collectief aanbod dat uitgaat van de erkende interventie InBalans. We starten met pilots waarbij we experimenteren met verschillende strategieën om inwoners te verleiden om mee te doen en waarbij aandacht is voor de door- en uitstroom. We sluiten aan bij de ontwikkelingen vanuit IZA en werken samen met andere gemeenten, zorgaanbieders en CZ aan een optimale aansluiting van zorg vanuit de ZVW en inzet vanuit het sociaal domein. Vanuit de gemeente zetten we in elk geval in op het bereiken van de doelgroep, het beschikbaar en toegankelijk zijn van beweegaanbod en de brede benadering vanuit positieve gezondheid.

Voor de ketenaanpak overgewicht sluiten we aan bij de gecombineerde leefstijl interventies die al uitgevoerd worden. Voor volwassenen is dat de GLI COOL. We zetten als gemeente in op het beschikbaar zijn van divers sport- en beweegaanbod, een omgeving die uitnodigt tot bewegen en toeleiding naar sport door inzet van een buurtsportcoach.

Voor de ketenaanpak overgewicht jeugd is in 2023 gestart met de Cool2Bfit. Er is hierbij een nauwe samenwerking binnen de Kernegezond-werkgroep overgewicht jeugd (JGZ, kinderfysio, diëtist, Buurteam) die het proces van signalering en doorverwijzing uitwerkt. Daarnaast zetten we breed in op preventie met interventies zoals de Gezonde School Aanpak, het aanbieden van laagdrempelig beweeg- en cultuuraanbod in wijken en het verlagen van drempels tot deelname door toeleiding naar sport door een buurtsportcoach en het Jeugdfonds Sport & Cultuur. Met de preventiepiramide inventariseren we wat er al is en wat er nog mist voor verschillende doelgroepen. We onderzoeken ook de mogelijkheden om aan te sluiten bij JOGG; deze aanpak sluit aan bij de brede programmatische aanpak die we beogen.

We willen graag dat gezond gewoon wordt. Jong geleerd is oud gedaan dus we gaan verder op de ingeslagen weg naar gezond bewegen en gezonde voeding. Zo groeien we toe naar een JOGGgemeente: jongeren op gezond gewicht.

Bron: coalitieakkoord Vlissingen 2022-2026:
Samen kunnen we meer

Thema's uit het Sportakkoord die we in Vitaal leven meenemen:

Vitale sportaanbieders

Ruimte voor sport en bewegen

6. Hoe gaan we dat bereiken?

In het voorgaande hoofdstuk zijn al verschillende interventies genoemd die ingezet worden. Nog niet voor alle thema's is deze invulling te maken en bovendien is er ook ruimte nodig om mee te bewegen met de actualiteiten, nieuwe inzichten en willen we leren van de ervaringen die wij en andere gemeenten opdoen. Voor de invulling van thema's gaan we altijd uit van een **programmatische aanpak met oog voor diversiteit**; een mix aan interventies die past bij de Vlissingse context.

Waar keuzes gemaakt moeten worden gaan we uit van:

- Data gestuurd werken
- Beïnvloedbare factoren
  - Wat wil en kan je stimuleren? Positieve insteek, passend bij positieve gezondheid.
- Prioritering op basis van:
  - Waar het meeste effect te bereiken is: doelgroepen, wijken
  - Tegengaan en voorkomen van gezondheidsachterstanden
  - Bijdragen aan het voorkomen van zorgvragen
  - Meer doen met minder mensen
  - Bijdragen aan een gezonde financiële basis Sociaal Domein

In te zetten interventies worden getoetst aan:

- De visie Positieve Gezondheid
- Leidende principes Sociaal Domein Vlissingen
- Is het collectief mogelijk? - waar mogelijk collectief, waar noodzakelijk individueel
- Is het mogelijk met vrijwillige inzet? - waar mogelijk met vrijwillige inzet, waar noodzakelijk professioneel
- Is de interventie bewezen effectief? - waar mogelijk bewezen effectieve interventies
- Benutten van landelijke campagnes en materialen
- Zijn er digitale alternatieven?

We organiseren activiteiten in samenhang met elkaar:

- Voorkomen dubbelingen in het aanbod binnen de gemeente Vlissingen
- Benutten samenwerkingsverbanden
- We ondersteunen/faciliteren incidentele activiteiten alleen als ze direct een bijdrage leveren aan de programmatische aanpak voor het betreffende thema

7. Lokaal betrokken partijen, samenwerking en inwonerparticipatie

7.1 Vlissingse Zorgdriehoek

Spilfuncties in de lokale zorg- en ondersteuningsinfrastructuur zijn er voor Buurteams Vlissingen (het voorliggend veld), de aanvullende zorg (Wmo en Jeugdwet) en de Kerngezond-centra (verbinding medisch en sociaal domein) met elkaar verbonden in de Vlissingse Zorgdriehoek.

Door afstemming binnen deze driehoek zorgen we voor meer integraliteit, effectiviteit en zetten we in op toekomstbestendige zorg en ondersteuning.

7.1.1 Buurteams

De buurtteams (Buurtbedrijf Vlissingen BV) hebben een brede opdracht als het gaat om preventie, participatie en vroegsignalering. Zij hebben een centrale positie in het voorliggend veld, zowel voor de inwoners als voor andere organisaties, en zijn daarmee een belangrijke partner bij de uitvoering van dit plan van aanpak. Buurtteams werken samen met o.a. vrijwilligersorganisaties, Toegang Wmo & Jeugd, werk en inkomen, jeugdgezondheidszorg, onderwijs en woningcorporaties.

7.1.2 Kerngezond

In Vlissingen worden drie Kerngezond-centra ontwikkeld: integrale gezondheidscentra waarin de participanten de verantwoordelijkheid nemen voor de positieve gezondheid van individuele inwoners én voor de wijken die zij bedienen. In deze centra wordt de verbinding tussen het medisch en sociaal domein gelegd. Bij Kerngezond zijn onder andere CZ (preferente zorgverzekeraar), huisartsen, Buurtteams, Jeugdgezondheidszorg, GGZ, wijkverpleging, apothekers en fysiotherapeuten betrokken. Vanuit deze samenwerking worden ook de verschillende ketenaanpakken vanuit IZA vormgegeven en wordt gezamenlijke scholing Positieve Gezondheid aangeboden. Voor de uitwerking van in dit plan van aanpak genoemde thema's zijn er al multidisciplinaire werkgroepen opgestart vanuit Kerngezond op de onderdelen:

- Welzijn op Recept;
- Kwetsbare jeugd;
- Overgewicht jeugd;
- Valpreventie;
- Schulden en armoedeproblematiek;
- GGZ / Mentale gezondheid.

7.1.3 Aanvullende zorg

Binnen de aanvullende zorg wordt vooral zorg (Wmo en Jeugdwet) geleverd waarvoor een individuele indicatie nodig. Ook hierbij wordt preventie en de beweging naar voren steeds belangrijker en daarmee ook de samenwerking met partners die zich bezighouden met lichtere vormen van zorg en ondersteuning. Gezamenlijk wordt bijvoorbeeld ingezet op werken vanuit positieve gezondheid, inzet op zelfredzaamheid en de omvorming van individuele naar collectieve voorzieningen.

7.2 Samenwerking onderwijs en kinderopvang

Vanuit de gedachte 'jong geleerd, oud gedaan' is de inzet van preventieve interventies voor kinderen en jongeren van groot belang. De samenwerking met scholen en organisaties van peuter- en kleuteropvang is dan ook uitermate belangrijk. Onderwijs en opvang zijn vindplaats maar ook werkplaats als het gaat om kinderen en jongeren. De thuissituatie en de sociale omgeving (de opvang of school) zijn de basis, tenzij de veiligheid of de lichamelijke of psychische gezondheid van de jeugdige in gevaar is. Ondersteuning wordt zoveel mogelijk dicht bij het kind georganiseerd. Door eerder en meer preventief in te zetten kan opschalen

naar zwaardere ondersteuning voorkomen worden. Pas als dat niet werkt is opschaling nodig, ook van type zorg.

Door de aanwezigheid van buurtteams op de scholen kan in nauwe samenwerking met het onderwijs vroeg signalering plaatsvinden. Ook wordt gezamenlijk invulling gegeven aan, bij deze school passende, interventies bijdragend aan de ontwikkeling en versterking van de weerbaarheid van kinderen en jongeren. Zowel op het gebied van mentale en fysieke gezondheid, als op het gebied van sociale veiligheid.

7.3 Inwonerparticipatie

Om echt een verschil te kunnen maken voor inwoners, willen we samen met inwoners ontwikkelen en uitvoeren. We betrekken hiervoor de Wmo-adviesraad (plan van aanpak brede SPUK) en de Sportraad (Sportakkoord), maar gaan ook met inwoners in gesprek op specifieke thema's; sessie valpreventie, mantelzorglunch.

In 2023 is er een Burgerberaad Zorg Zeeland gehouden met als resultaat het inwonerakkoord Zorg Zeeland (zie: www.denkmeezorgzeeland.nl). In dit akkoord zijn verschillende thema's opgenomen zijn die ook in dit plan van aanpak een plek hebben. Een aantal aandachtspunten uit het inwonersakkoord is al overgenomen in dit plan van aanpak.

8. Monitoring

Voor onze hoofdthema's monitoren we op het niveau van de gestelde maatschappelijke doelstellingen:

Sociale basis

Wat we willen bereiken: meer sociale samenhang in dorpen en wijken en een betere zelf- en samenredzaamheid onder inwoners.

Kansrijk opgroeien

Wat we willen bereiken: kinderen de kans bieden om zich optimaal te ontwikkelen met aandacht voor gezin, school en omgeving.

Mentale gezondheid

Wat we willen bereiken: mentaal gezonde inwoners die veerkrachtig zijn.

Vitaal leven

Wat we willen bereiken: vitale en gezonde inwoners.

We doen dit op basis van data uit de vierjaarlijkse gezondheidsmonitor op de parameters zoals in hoofdstuk 4 van dit plan van aanpak beschreven.

Gedurende de uitvoering van dit plan van aanpak monitoren we op proces, output en outcome. We stellen onszelf daarbij steeds de vragen; Doen we de juiste dingen en doen we ze goed? Hierbij hebben we zowel aandacht voor het geheel als voor afzonderlijke onderdelen/interventies. Deze informatie zal ook de input zijn voor deelname aan landelijke monitoring vanuit Sportakkoord en Brede SPUK.